

I

Tam tikras vietas prisiminsiu visą gyvenimą — Raudonąją aikštę, kurioje kaukė svilinantį vėjas, motinos miegamąjį prastojoje jo Aštuntosios Mylios kelio pusėje, neaprépiamus parkus apie prašmatnius įtėvių namus, Mirties amfiteatru pavadintame griuvėsių ansamblyje manęs lūkuriuojantį žudiką.

Tačiau kambarys Niujorko daugiaaukštyje be lifto įsirėžęs į atmintį kaip niekas kitas — nudrengtos užuolaidos, pigūs baldai, ledu ir kitais pramoginiais kvaišalais užverstas stalas. Greta lovos guli rankinė, juodos apatinės kelnaitės platumo sulig tarpdančių siūlu ir „Jimmy Choo“ bateliai su šešių colių aukščio kulniukais. Jie nesiderina prie aplinkos, kaip ir apavo savininkė. Toji nuoga — veidu žemyn ir perpjauta gerkle plūduriuoja vonioje, pilnoje sieros rūgšties, bet kokiam prekybos centre parduodamame kanalizacijos valiklyje aptinkamo aktyviojo ingrediento.

Grindys nusėtos tuziniais ištuštintų „DrainBomb“ valiklio butelių. Niekieno nepastebėtas, pamažu visus peržvelgiu. Ant kiekvieno tebėra etiketė su kaina, ir aš matau, kad vengdamas įtarimų žudikas juos įsigijo skirtingose parduotuvėse. Kaip nuolat sakydavau, kruopščiu planavimu sunku nesižavėti.

Visur tyro chaosas ir kurtinantis triukšmas — kaukia policijos radijo stotelės, réksmingai prašo pagalbos koronerio asistentai, ašaras lieja kažkokia lotynų amerikietė. Net jeigu auka tampa su niekuo nebendruojantis vienišius, šalia jo, regis, nuolat kas nors rauda.

Jauna moteris vonioje neatpažįstama — tris dienas mirko rūgštyje, kuri su-naikino veido bruožus. Toks ir buvo planas, kaip spėjau — kad ir kas ją sudorojo, nusikaltėlis telefono knygomis prislėgė lavono rankas. Rūgštis ištirpdė ne vien pirštų atspaudus, bet ir kone visą delnakaulio struktūrą. Jeigu kriminalistikos ekspertams iš Niujorko policijos departamento nepavyks pagal dantis išsiaiškinti, kas ši negyvėlė, jie kaip reikiant nusikamuos mėgindami atskleisti tapatybę.

Tokiose vietose apima jausmas, tarsi blogis vis dar prilipęs prie sienų, o panirus į apmąstymus galima nuklysti į keistas sritis. Beveidė mergina man priminė seną nuostabią Lenono ir Makartnio dainą apie Eleonorą Rigbi, nešiojančią kaukę, kurią paprastai slepia stiklainyje prie durų. Būtent taip mintyse įvardijau auką.

Nusikaltimo vietos tyrėjai tebeturi užtektinai darbo, bet nė vienas iš čia esančių neabejoja, kad Eleonora mirė mylėdamasi: čiuzinys perpus nuslydęs nuo lovos rėmo, patalynė sujaukta, naktinis staliukas aptaškytas rudais blunkančio arterinio kraujo purlais. Rimtai ligotų individų nuomone, žmogžudys įsiskverbė į auką ir tik tada jai perpjovė gerklę. Blogiausia, kad jie turbūt neklysta. Tiksliai neaišku, kaip ji mirė, tačiau ieškantys prošvaistės gali pasiguosti bent viena prielaida: mergina nesuvokė, kas gresia, mažų mažiausiai iki paskutinio momento.

Tuo pasirūpino ledas, kristalinis metamfetaminas. Kirsdamas per smegenis narkotikas sužadina tokį galingą sekso potraukį ir euforiją, kad išgaruoja bet kokio pavojaus nuojauta. Didžiumos jo paveiktų žmonių galvose kirba vienintelė aiški mintis, kuri susijusi su noru rasti partnerį ir kruštis iki sąmonės netekimo.

Greta dviejų ištuštintų ledo folijų stovi flakonas, tarytum šampūno buteliukas iš viešbučio vonios kambario. Talpa nepaženklinta, užpildyta skaidriu skysčiu — GHB, gama-hidroksilbutano rūgštimi, kaip spėju. Pastaruoju laiku ji sparčiai plinta per atokias ir slaptas interneto kertes: didelės dozės keičia rohipnolį, kurį, siekdami apsvaiginti aukas, dažniausiai renkasi prievartautojai. GHB užtvindžiusi daugumą naktinių klubų: nuolatiniai jų lankytojai praryja rūgšties lašelį, kad nustelbtų ledo kurstomą paranoją. Negana to, ji pasižymi savitais šalutiniais poveikiais: slopina bet kokią drovimą ir, kai myliesi, smarkiau įaudrina. Be kitų vardų, gatvėse kvaišalai vadinami „lengvu grobiu“. Nusispirdama „Jimmy Choo“ aukštakulnius, atsikratydama trumpute juoda suknele, Eleonora, ko gero, niekuo nesiskyrė nuo Liepos 4-ąją iššautos fejerverkų raketos.

Prasispraudžiu pro grūstį žmonių, — nė vienam anksčiau neteko su mani mi susidurti, esu nepažįstamasis, ant peties užsimetęs brangų švarką, slegiamas sunkios praeities naštos, — ir stabteliu prie lovos. Atsiribojau nuo šurmulio, įsivaizduoju nuogą jauną moterį, apžergusią jį it žirgą. Dvidešimties su viršum metų, nuostabaus stoto mergina, kaip suprantu, nugrimzdusi į malonumus — narkotikų kokteilio verpete artinasi link pribloškiamo orgazmo, metamfetaminas įkaitina jos kūną, stambios krūtys svyra žemyn, organizmą perlieja aistra ir cheminės medžiagos, dėl kurių žaibiškai greitėja pulsas ir alsavimas, ji kvėpuoja su protrūkais, godžiai rydama orą, tarsi sąmonę įgavusiu drėgnu liežuviu apačioje uoliai ieško partnerio lūpų. Nūdien seksas skirtas ne lepūnėliams.

Neoninės iškabos, spindinčios ant barų, kurie rikiuojasi anapus lango, be abejo, žvilgino gelsvai padažytas šįmet populiarios šukuosenos sruogeles ir „Pamerai“ naro laikrodį. Taip, čia ne originalas, bet klastotė geros kokybės. Pažįstu šią merginą. Kaip ir mes visi — tiksliau, žinome, kokiam porūšiui ji priklauso. Jas

regime Milane įrengtoje milžiniškoje naujoje „Prada“ parduotuvėje, lūkuriuojančias eilėje prie Soho naktinių klubų, sėdinčias madingose Montenio prospekto kavinėse ir gurkšnojančias latę su neriebiu pienu — jaunas moteris, kurios klaidingai įsitikinusios, kad „People“ žurnalas praneša naujienas, o japoniškas simbolis ant jų nugarų reiškia maišto ženklą.

Mano vaizduotė rodo, kaip žudiko ranka paliečia jos krūtį ir akmenėliais tviskantį spenelio žiedą. Pirštai jį griebia ir timplteli, pritraukdami moterį arčiau. Toji sušunka įkaitinta — pernelyg jautrus tapęs kiekvienas kūno lopinėlis, ir ypač speneliai. Bet neprieštarauja, nes įsivaizduoja, kad patinka savo partneriui, jeigu jis trokšta šiurkščių žaidimų. Galvūgalio lentai talžant sieną, ant jo apžargomis sėdinti mergina greičiausiai žvelgė į laukujes duris — užrakintas ir su pritaisyta grandinėle, suprantama. Vietiniame rajone tenka imtis bent jau tokių saugumo priemonių.

Ant užpakalinės sienos pritvirtinta evakuacijos plano diagrama — esame viešbutyje, bet tuo panašumai į „Ritz-Carlton“ ir baigiasi. „Eastside Inn“, kaip jis vadinasi, priglaudžia keliauninkus, žygeivius, psichus ir kitus, už nakvynę gebančius pakloti dvidešimt žalių. Galite čia gyventi, kiek tik norite — dieną, mėnesį, visą likusį gyvenimą, — tereikia pateikti du asmens liudijimus, vienas iš kurių privalo turėti nuotrauką.

Į 89-ąjį kambarį vyrukas atsikėlęs senokai — ant komodos matyti šešių alaus skardinių pakuotė, keturi puspilniai stipraus alkoholio buteliai ir pora pusryčių dribsnių dėžučių. Naktinį staliuką slegia grotuvai su keliomis kompaktinėmis plokštelėmis, ir aš prabėgomis jas peržiūriu. Bent tiek aišku, kad jo muzikinis skonis neblogas. Užtat spinta tuščia — išeidamas, palikdamas lavoną tirpti vonioje, jis, regis, prigriebė tikrai savo apdarus. Drabužinės gilumoje kėpso šiukšlės: nereikalingi laikraščiai, panaudota tarakonų naikinimo priemonės skardinė, kavos dėmėmis išmargintas sieninis kalendorius. Kilsteliu pastarąjį — visuose puslapiuose išspausdintos nespaltotos nuotraukos su senoviniais griuvėsiais, kaip, tarkim, Koliziejais, vienos iš graikų šventyklų, naktį fotografuotos Celso bibliotekos. Labai meniškos. Bet jie neprirašyti, mėnesių dienos nepažymėtos jokiais susitikimais. Kalendorius, rodos, teatstojo padėklą kavos puodeliui, todėl metu jį šalin.

Nusigręžiu ir nesąmoningai, grynai iš įpročio, delnu perbraukiu naktinį staliuką. Keista: jokių dulkių. Brūkšteliu per komodą, lovos galvūgalį ir grotuvą, bet rezultatai tokie patys — žudikas nušluostė visus paviršius ir taip ištrynė savo pirštų atspaudus. Už pastangas prizo negaus, tačiau kai ką užuodęs pakeliu pirštus prie nosies ir sumetu, kad aplinkybės drastiškai keičiasi. Į mano šnerves smelkiasi

silpnas kvapas, primenantis antiseptinį purškalą, kurį medikai pasitelkia intensyviosios terapijos skyriuose kovodami su infekcijomis. Ši priemonė ne vien naikina bakterijas, bet ir neutralizuoja DNR šaltinius — prakaitą, odą, plaukus. Ją paskleidęs kambaryje, apipurškęs kilimą ir sienas, nusikaltėlis užsitikrino, kad Niujorko policijos departamentui neprireiks vargintis ir čia gabenti kriminalistų ekspertų naudojamų siurblių.

Staiga aiškiai perprantu regis anaip tol ne vadovėlinį, dėl pinigų, narkotikų ar lytinio pasitenkinimo pralieto kraujo atvejį. Žmogžudystė išties nepaprasta.

2

Ne visi žino, — ir, manau, ne visiems tai rūpi, — kad teismo ekspertizės moksluose svarbiausias dėsnis, Lokaro apsikeitimo principas, skelbia: „Pėdsaką palieka bet koks įstatymo pažeidėjo kontaktas su nusikaltimo vieta.“ Stovėdamas tuzino balsų apsuptyje spėliojau, ar profesoriumi Lokarui kada teko matyti ką nors panašaus į 89-ąjį kambarį — kad ir ką lietė žudikas, dabar tie dalykai skendi rūgšties pilnoje vonioje, jie kruopščiai nugremžti arba išmirkyti pramoniniu antiseptiku. Jis pašalino, esu tikras, kiekvieną savo ląstelę ar folikulą.

Prieš metus parašiau plačiam visuomenės ratui menkai girdėtą knygą apie šiuolaikinius bylos tyrimo metodus. „Naujų ribų“ skyriuje atskleidžiau vienintelį savo susidūrimą su antibakterinio purškalo panaudojimu — kai Čekijos respublikoje per aukščiausiu lygmeniu užsąkytą žmogžudystę buvo nudėtas žvalgybos agentas. Anos bylos nagrinėjimas niekur neatvedė — ji neišnarpliota iki mūsų dienų. Nenučiuokiu, kas čia gyveno, bet jis akivaizdžiai išmanė savo darbą, todėl nūnai dairausi su pagarba, kurios nusipelno 89-asis kambarys.

Šeimininkas pasirodė besąs ne itin tvarkingas, ir tarp kitų šiukšlių įžiūriu prie lovos nutrenktą tuščią picos dėžutę. Jau ruošiusi ją peržengti, kai susigaudau, kad ant dėžės greičiausiai gulėjo peilis — lengvai pasiekiamas ranka, toks *įprastas*, jog būsima auka į jį nė neatkreipė dėmesio.

Įsivaizduoju Eleonorą ant lovos, po sujauktomis antklodėmis siekiančią jo šakumo. Ji bučiuoja vyruko pečius ir krūtinę, slenka žemyn. Galbūt jis numano, kas merginai knieti, gal ir ne: neskaitant kitų šalutinių poveikių, gama-hidroksilbutano rūgštis slopina žiaukčiojimo refleksą. Nėra jokios priežasties, kodėl žmogus negalėtų nuryti septynių, aštuonių ar net dešimties colių ilgio įnagį, todėl GHB lengviausia įsigyti gėjų saunose. Arba pornofilmų gamybos aikštelėse.

Mintyse matau, kaip jo rankos įsikimba į jauną moterį — jis bloškia Eleonorą ant nugaros ir atsiklaupia abipus jos krūtinės. Aukos įsitikinimu, taip įsitaisydamas vyrutis mėgina prisigretinti prie burnos, bet dešinioji jo ranka atsainiai nusvyra prie lovos šono. Pirštai nepastebimai randa picos dėžės viršų ir užčiuopia tai, ko ieško — peilis šaltas ir pigus, bet naujas, todėl pakankamai aštrus, kad tinkamai atliktų savo funkciją.

Iš užnugario sceną stebintis žiūrovas būtų pamatęs, kaip riečiasi jos nugarą, išgirdęs iš lūpų sprūstančią savotišką dejonę ir nusprendęs, kad jis įsiskverbė į Eleonoros burną. Bet nieko panašaus nenutiko. Nuo narkotikų blizgančias merginos akis perlieja baimė. Kairysis žudiko delnas tvirtai užčiaupia auką ir atkragina jos galvą taip atidengdamas kaklą. Moteris priešinasi, raitosi, bando į pagalbą pasitelkti rankas, bet kaip tik tokios reakcijos jis ir tikisi. Todėl, apžergęs krūtis, keliais prispaudžia jos bicepsus. Iš kur žinau? Ant vonioje plūduriuojančio kūno galima įžvelgti dvi mėlynės. Ji bejėgė. Jos akiratyje pasirodo dešinioji jo ranka — Eleonora mėgina surikti, purtosi it paklaikusi, stengiasi išsivaduoti. Dantyta picos peilio geležtė šasteli palei krūtį, link blyškios gerklės. Ir giliai perrėžia kaklą...

Naktinį staliuką aptaško raudoni pūslai. Perpjaunama viena iš arterijų, palaikančių smegenų gyvybingumą, tad mirtis užklumpa bemat. Auka sukęžta gargaliuodama, plūsdama krauju. Sąmonės likučiai byloja, kad ji tapo savo nužudymo liudininke; ateina galas ir tam, kuo Eleonora buvo, ir visiems jos lūkesčiams. Štai kaip nusikaltėlis atliko darbą — į ją vis dėlto nesibrovė. Vėlgi ačiū Dievui bent už tai.

Žudikas eina pripildyti vonią rūgšties ir pakeliui nusivelka kruvinus baltus marškinius, kuriuos greičiausiai dėvėjo — tyrėjai po lavonu ką tik aptiko draiskanų ir peilį su keturių colių ilgio geležte bei juoda plastikine rankena, vieną iš milijonų, gaminamų kokioje nors engėjiškoje Kinijos įmonėje.

Nuo sąmonėje nušvitusių ryškių vaizdinių tebesvaigsta galva, todėl ne iš karto suvokiu, kad į mano petį įsikimba šiurkštūs pirštai. Tačiau vos tik juos pajuntu, nusikratau svetimos rankos ir užsimoju ją sulaužyti — deja, manęs nesiliauja persekioti ankstesnio gyvenimo atgarsiai. Išvystu nepažįstamą vyruką, kuris burbteli atsiprašymo žodžius keistai mane nužvelgdamas, akstindamas trauktis šalin. Jis vadovauja teismo ekspertams, — komandą sudaro trys vyrai ir moteris, — pasirėngusiems ultravioletinėmis lempomis ir diazonio druska ieškoti čiužinį nusėjusių spermės dėmelių. Kol kas jie neišsiaiškino, kad patalpa permerkta antiseptiku, ir aš nieko nesakau — galbūt žudikas neapipurškė kokio nors lovos plotelio. Tuomet, turint omeny „Eastside Inn“ viešbučio klientūrą, jie užėitų keletą tūkstančių pėdsakų, išlikusių nuo anų laikų, kai kekšės mūvėdavo kojines.

Pasislenku į šoną, bet jaučiuosi kaip reikiant suglumęs: stengiuosi nuo visko atsiriboti, nes kambarys ir pačios aplinkybės kažkokiu aspektu, nė nenutuokiu kokiu, man žadina nerimą. Viena iš įvykių sekos detalių nesiderina su kitomis, tik aš niekaip nesusigaudau kodėl. Apsidairau, dar sykį žvilgsniu išzonduoju patalpą, bet ramybę blaškančių trikčių nerandu. Nuojauta tikina, esą juos buvau pastebėjęs kiek anksčiau, todėl mintyse atsuku kadrus iki to momento, kai įėjau į kambarį.

Kas gi tai? Braunuos gilyn į pasąmonę, kad atkurčiau pirmąjį įspūdį — jį pakurstė kažin kokia smulkmena, nesusijusi su smurtu, bet itin reikšminga. Jei tik galėčiau iki jos prisikasti... iki pojūčio... lyg ir... lyg ir *žodžio*, kuris glūdi atminties užkaboryje. Pagalvoju, kaip savo knygoje rašiau, jog žmogų nuolat klaidina prielaidos, abejonių nekeliančios prielaidos, ir ūmai perprantu atsakymą.

Kai žengiau per slenkstį, į akis krito ant komodos padėta šešių alaus skardinių pakuotė, į šaldytuvą įkištas kartoninis pieno pakelis, prie televizoriaus gulinčių kelių DVD pavadinimai, į šiukšlinę nusviestas kosmetinis pieštukas. Ir mano galvoje sušmėžavo žodis, kuris iš pradžių nepajėgė prasibrauti į sąmonę: „moteriška“. Aš atspėjau, kas nutiko 89-ajame kambarielyje, bet apsirikau dėl svarbiausio dalyko. Čia gyveno ne vaikas; su Eleonora mylėjosi ir jai gerklę perskrodė ne nuogas vyrų šūkis. Aukos bruožus rūgštinti ištirpdė ir kambarį antiseptiku nupurškė ne gudrus šunsnukis.

Tai moters darbas.

3

Per savo profesinės veiklos laikotarpį pažinojau daugybę įtakingų žmonių, bet esu sutikęs tik vieną iš prigimties valdingą asmenį — tokį, kuris gebėtų jus apšaukti pakuždomis. Šiuo metu jis žingsniuoja mano pusėn, aiškina kriminalistams ekspertams, kad jie turės palūkėti: Priešgaisrinės apsaugos departamentas nori pašalinti rūgštį, kol niekas neapsidegino.

— Bet plastikinių pirštinių verčiau nenusimaukite, — pataria. — Koridoriuje galėsite vienas kitam patikrinti prostatą.

Prajunka visi, išskyrus ekspertizės specialistus.

Įspūdingojo balso savininkas, leitenantas Benas Bredlis iš Žmogžudysčių skyriaus, vadovauja nusikaltimo vietos tyrimui. Jis ką tik lankėsi administratoriaus kabinete — ieškojo padugnės, kuris valdo šitą lindybę. Perkopęs penkias dešimtis, aukštas juodaodis stambiomis rankomis, — Bredlis, o ne padugnė, — mūvi „In-

dusty“ džinsus su paraitotais atvartais. Juos nusipirkti įkalbėjo žmona, bergždžiai siekdama sumoderninti vyro įvaizdį, tačiau jis tvirtina, kad su naujosiomis kelnėmis atrodo kaip Steinbeko romano veikėjas, nuo dulkių audrų sprukęs šiuolaikinis fermeris.

Teismo ekspertams jis nepuoselėja prielankumo, kaip ir kiti nuolatiniai žmogžudysčių balagano dalyviai. Visų pirma, jų darbai atiteko įvairioms bendrovėms, todėl dabar nusikaltimo vietose vis dažniau sukinėdavosi per dideles algas gaunantys individai šiugždančiais baltais kombinezonais, o ant jų nugarų puikuodavosi tokie pavadinimai kaip „Biologinių tyrimų paslaugos“. Antra, — kaip tik šioji priežastis jį varo iš proto, — išpopuliarėjus dviem televizijos serialams apie kriminalinę ekspertizę, jos specialistai ėmė save laikyti garsenybėmis, ir jų įsitikinimai paplito kaip nepakeliama epidemija.

— Jėzau, ar mūsų krašte nebeliko nė vieno, kuris nesvajoja pakliūti į realybės šou? — visai neseniai bambėjo Benas.

Žvilgsniu lydėdamas būsimas įžymybes, kišančias daiktus atgal į laboratorinių reikmenų lagaminus, jis pamato mane, atsirėmusį į sieną, nebyliai stebintį aplinką, tiksliau, užsiėmusį tuo, ką veikiu, regis, pusę savo gyvenimo. Leitenantas prieina nepaisydamas pavaldinių, laukiančių jo dėmesio. Rankų nespaudžiam — nežinau kodėl, bet taip niekada nesisveikiname. Vargu ar mus išvis galima vadinti draugais — esu atitolęs nuo žmonių, todėl nelabai ką apie tai nusimanau. Bet jeigu jums įdomu, mudu gerbiame vienas kitą.

— Dėkui, kad atvykai, — sako jis.

Linktelio žiūrėdamas į atraitotus „Industry“ džinsus ir darbinius juodus aušinius, nusikaltimo vietoje idealiai tinkančius maknoti per kraują ir kitokį mėšlą.

— Kuo atvažiavai? — klausiu. — Traktoriumi?

Jis nė neprunkšteli. Benas retai kada juokiasi, jis yra santūriausias tipas iš visų, su kokiais man teko susidurti. Bet tai nereiškia, kad nemoka šmaikštauti.

— Jau turėjai progą apsižvalgyti, Ramonai? — tyliai atsiliepia.

Leitenantas žino, kad mano vardas kitoks. Žino ir tai, jog dar visai neseniai dirbau vienoje iš slapčiausių mūsų valstybės žvalgybos įstaigų, todėl spėju jį turint omenyje Ramoną Garsiją, FTB agentą: šalies paslaptis perduodamas rusams, jis neįsivaizduojamai stengėsi neišsiduoti savo tapatybės, tačiau paliko pirštų atspaudus ant šiukšlių maišų, kuriuose į vietą pristatė vogtus dokumentus. Ramonas tikriausiai buvo prasčiausias slaptasis operatyvininkas, koks tik pasitaikė pasaulio istorijoje. Kaip sakiau, laidyti sąmojus Bredlis sugeba.

— Aha, šiek tiek pasidairiau. Ką sužinojai apie asmenį, gyvenusį šitame sąvartyne? Ji yra pagrindinė įtariamoji, ar ne?

Bredlis gali daug ką nusišlepti, bet jo akys nepajėgia užmaskuoti nuostabos: moteris?

Puikumėlis, sau tariu, Ramonas kerta atsakomąjį smūgį.

Tačiau Benas Bredlis — šaltų nervų faras.

— Įdomu, Ramonai, — jis mėgina suprasti, ar išties užėjau kažkokius pėdsakus. O gal tiesiog pučiu miglą į akis? — Kaip atspėjai?

Pirštu duriu į komodą, kurią slegia šešių skardinių pakuotė, ir pieną šaldytuve.

— Argi čia vyrų manieros? Jie šaldo alų ir leidžia pienui sugesti. Matai DVD? Vien romantiškos komedijos ir jokio veiksmo filmo. Pasivaikštom? — pratęsiu. — Sužinokime, kiek kitų vyrų, įsikūrusių šioje skylėje, naudojami kosmetiniais pieštukais ir juos svaido į šiukšliadėžes. Taip elgiasi moteris — ne vietinė, kad ir kuo ji apsimeta.

Bredlis apsversto paaiškinimą atlaikydamas mano žvilgsnį, bet suprasti, ar jis tiki mano prielaidomis, neįmanoma. Jau ketinu paklausti, kai iš už pavojingų chemikalų statinių, priklausančių Priešgaisrinės apsaugos departamentui, išnyra pora jaunų detektyvų — mergina su partneriu. Tuodu nerangiai sustoja priešais leitenantą.

— Benai, kai ką atkapstėme! — sušunka farė. — Apie gyventoją...

Bredlis ramiai linkteli.

— Taip, taip, apie moterį — papasakok, ko nežinau. Na, ir ką apie ją praneši?

Vis dėlto manimi *patikėjo*. Abu detektyvai išplečia akis, klausdami savęs, kaip, po velnių, jis nustatė lytį. Kokia mano nuomonė? Aš manau, kad vyrutis neturi gėdos jausmo — jis ketina nė nemirktelėdamas prisiimti nuopelnus? Pratrūkstų juoktis.

Bredlis trumpam atsisuka į mane, ir vieną sekundės dalį neabejoju, kad atsakys tuo pačiu, bet viliuosi tuščiai. Tačiau kai leitenantas vėl nukreipia dėmesį į porelę farų, mieguistos jo akys, rodos, sužybsi.

— Kaip išsiaiškinote, kad čia buvo apsistojusi moteris?

— Mums į rankas pateko viešbučio registracijos žurnalas ir visų kambarių segtuvai, — atsiliepia detektyvės partneris Konoras Norisas.

Bredlis ūmai atkunta.

— Gavote iš administratoriaus? Radote tą šunkarą — privertėte jį atrakinti savo kabinetą?

Norisas pakrato galvą.

— Jau išduoti keturi jo arešto orderiai dėl prekybos kvaišalais; jis veikiausiai

jau pusiaukelėje į Meksiką. — Ne, Alvares... — detektyvas mosteli į kolegę, — atpažino viršutiniame aukšte gyvenantį tipelį, kuris ieškomas dėl įsilaužimo. — Norisas atsigrižta į partnerę nesiryždamas pratęsti.

Alvares gūžteli pečiais ir tikėdamasi, kad nepaklius į bėdą, atskleidžia tiesą:

— Pasiūliau išsukti vagišių nuo cypės, jeigu jis atrakins administratoriaus kabinetą ir seifą.

Ji dirgliai žiūri į Bredlį, svarsto, kiek nemalonumų prisidarė.

Boso veidas neišduoda jokių emocijų; jo balsas mažumėlę prityksta, skamba dar švelniau:

— Kas paskui?

— Aštuonios spynos įveiktos greičiau nei per minutę. Nenuostabu, kad mūsų mieste nieko neįmanoma nusaugoti.

— Ką atrausėte moters segtuve? — teiraujasi Bredlis.

— Kvitus. Ji gyveno viešbutyje ilgiau nei metus, — atsako Norisas. — Mokėjo grynaisiais. Išsivertė be telefono ryšio — be kabelinės televizijos ir panašių dalykų. Aiškiai nedegė noru, kad ją kas atsektų.

Leitenantas palinkčioja — jis galvoja lygiai taip pat.

— Kada kaimynai ją matė paskutinį kartą?

— Prieš tris ar keturias dienas. Niekas nedrįsta atsakyti užtikrintai, — dėsto Norisas.

Bredlis sumurma:

— Turbūt pranyko, kai tik nužudė merginą. Kaipgi asmens liudijimas — segtuve turėjo būti kokie nors duomenys apie tapatybę, ar ne?

Alvares meta akį į savo užrašus.

— Floridoje išduoto vairuotojo pažymėjimo ir studento kortelės ar kažko panašaus fotokopijos — be jokių nuotraukų. Lažinamės, kad dokumentai nesuklastoti?

— Vis tiek juos patikrinkite, — liepia Bredlis.

— Jau perdavėm Pipersenui, — atsako Norisas, kalbėdamas apie kitą jauną detektyvą. — Jis tuo užsiims.

Bosas teigiamai įvertina jų pastangas.

— Įsilaužėlis — arba kiti — pažįsta įtariamąją, ką nors apie ją žino?

Abudu purto galvas.

— Ničnieko. Tik matydavo, kaip ji išeidavo ir grįždavo. Dvidešimties su viršum metų, maždaug penkių pėdų ir aštuonių colių ūgio, nuostabaus kūno, pasak vagišiaus...

Bredlis užverčia akis į dausas.

— Pagal jo standartus, turinti dvi kojas, ir tiek.

Norisas šypteli, Alvares savo ruožtu išlieka rimta — detektyvei rūpi, kad Bredlis kaip nors pakomentuotų sandėrį su ilgapirščiu. Lai užkuria pirtį dabar pat, jei visgi ketina barti. Tačiau ji priversta tęsti pokalbį kaip profesionalė:

— Pasak tariamos aktorės iš šimtas keturioliktojo numerio, paukštytė nuolat keisdavo savo išvaizdą. Kai kada dėdavosi Merilina Monro, kartais pavirsdavo į Merliną Mensoną, retsykais per vieną dieną sugebėdavo įsikūnyti į abu Merlinos variantus. Be to, rengdavosi kaip Dru Berimor, Britnė Spirs, dama Edna, k. d. lang...

— Rimtai? — įsiterpia Bredlis. Jaunieji farai sulinksi ir išpyškina kitus vardus, sakytumei siekdami įrodyti, kad nejuokauja. — Nekantrauju pamatyti fotorobotą, — sako jis įsisauginęs, jog visos įprastos nužudymo tyrimo kryptys veda į aklagatvį. — Dar kas nors?

Porelė krato galvas nebeturėdama ko pridurti.

— Verčiau užsirašykite visų parodymus — bent jau tų, kuriems neišduoti arešto orderiai, maždaug trijų, kaip spėju.

Bredlis leidžia jiems pasišalinti, atsigręžia į mane, slypintį šešėliuose, susitelkia į klausimą, kuris gerokai jį erzina.

— Ar kada esi tai matęs? — klausia užsitempęs plastikines pirštines, nuo spintos lentynos keldamas metalinę dėžę — chaki spalvos ir tokią siaurą, kad jos nė nepastebėjau.

Prieš ją atidarydamas leitenantas dirsteli į Alvares ir Norisą. Tuodu artinasi tarpdurio link, vinguriuoja tarp ugniagesių, kurie jau išneša pavojingų medžiagų siurblius.

— Ei! — surinka jis. Porelė apsisuka. — Kalbant apie įsilaužėlį... puikiai padirbėta.

Alvares veide išvystame palengvėjimą, ir jie abu nusišypsoję, nebyliai dėkodami, pakelia rankas. Nieko stebėtino, kad pavaldiniai jį garbina.

Pažvelgiu į metalinę dėžę — atidžiau įsižiūrėjus, ji primena dokumentų ap-lanką, ant kurio šono boluoja trafaretu užrašytas serijos numeris. Objektas, be abejo, priklauso kariškiams, bet aš tik labai miglotai pamenu regėjęs jo atitikmenį.

— Mūšio lauke naudojamų chirurgo reikmenų komplektas? — neužtikrintai pratariau.

— Beveik pataikei, — atsako Bredlis. — Dantisto.

Jis atšauna dėžę ir parodo gausybę putplastyje suguldytų odontologo instrumentų: plėtiklį, zondus, reples.

Įsispoksau į leitenantą.

— Ji išrovė aukos dantis?

— Visus. Nė vieno neradome, todėl manau, kad juos išmetė. Galbūt nuleido į klozetą ir mums pasiseks — štai kodėl ardome santechniką.

— Dantys traukti, kol auka buvo gyva, ar po jos mirties?

Benas supranta, kur lenkiu.

— Ne, moteris nekankinta. Koronerio žmonės patyrinėjo jos burną. Jų įsitikinimu, dantys šalinti iš lavono, kad policija neįstengtų nustatyti tapatybės. Todėl pasikviečiau tave — prisiminiau, kaip knygoje rašei apie namudinį dantų gydymą ir žmogžudystę. Jeigu ji įvykdyta Jungtinėse Valstijose, galimas daiktas, egzistuoja...

— Ne, jokio ryšio. Tai nutiko Švedijoje, — atsiliepiu. — Vyrukas chirurginiu plaktuku išdaužė aukos dantų tiltą ir žandikaulį — manau, siekė to paties, — bet replės? Nesu regėjęs nieko panašaus.

— Na, dabar būsime matę, — tarsteli Bredlis.

— Tai įkvepia, — atsakau. — Kalbu apie veržlų civilizacijos progresą.

Nors ir nusivylęs žmonija, turiu pripažinti, kad žudikė padarė man įspūdį — iš negyvėlio iškrapštyti trisdešimt du dantis nelengva. Nusikaltėlė akivaizdžiai suvokė vieną svarbų dalyką, nors jo į galvą neįsikala dauguma individų, kurie nusprendžia griebtis tokios pat veiklos: žmonės areštuojami ne dėl nužudymų, o dėl netinkamo jų suplanavimo.

Pamoju į metalinę dėžutę.

— Iš kur civilis galėtų ją gauti? — klausiu.

Benas gūžčioja pečiais.

— Iš bet kur. Paskambinau bičiuliui į Pentagoną, ir jis atsivertė archyvus: perteklių sudarė keturiasdešimt tūkstančių vienetų. Per pastaruosius keletą metų kariuomenė atsikratė daugybe, nutrenkdama komplektus į išgyvenimo reikmenų parduotuves. Mes bandysime juos atsekti, bet tikrai nieko nepešime, ir vargu ar kam pavyktų...

Jis nutyla — žvalgosi po kambarį tarsi pasiklydęs labirinte, mėgindamas rasti išėjimą.

— Veido neliko, — romiu balsu prabyla. — Nei dantų, nei liudininkų ir, blogiausia, jokio motyvo. Tokius reikalus išmanai geriau nei bet kas kitas — kokie, tavo manymu, šansai atskleisti žmogžudystę?

— Šiuo metu? Ne didesni už tikimybę laimėti aukso puodą „Powerball“ loterijoje, ar kaip ji ten vadinasi. Įžengęs į kambarį pirmiausia pagalvoji: čia diletanto darbas, blogai pasibaigęs, nuo narkotikų arba sekso neatsiejamas žaidimas. Bet

kai įdėmiau apsidairai... gyvenime esu susidūręs tik su keliais beveik taip pat gerai įvykdytais nužudymais.

Papasakoju apie antiseptinį purškalą, ir jis, be abejo, nė kiek neapsidžiaugia mane išklauses.

— Dėkui už padaršinimą.

Leitenanto smilius nejučia ima brūžuoti nykštį. Man gan ilgai teko stebėti Bredlį, todėl sumetu, kad jam magą užsitraukti cigaretę. Kartą jis prisipažino rūkyti metęs dešimtame dešimtmetyje ir nuo tų laikų kokį milijoną sykių galvojęs, — kaip, tarkim, dabar, — jog dūmas galėtų pagelbėti. Siekdamas užgniaužti potraukį Benas pratęsia:

— Žinai, kokia mano problema? Anot Marsės, — jo žmonos, — aš pernelyg suartėju su aukomis ir laikui bėgant pradedu įsivaizduoti esąs vienintelis joms likęs draugas.

— Jų gynėjas? — pasufleruoju.

— Taip, ji pavartojo būtent tokį žodį. Ir dar, aš neįstengiu kai ko padaryti, — Marsė teigia, atseit jai, ko gero, nuoširdžiai patinka tik ši mano savybė, — jei tiksliau, niekada sau neleidžiu nuvilti draugo.

Mirusiųjų gynėjas, į galvą dingteli mintis. Na, pasaulyje pasitaiko ir blogesnių dalykų. Gaila, bet jam padėti nesugebėsiu — tai ne mano tyrimas, be kita ko, nors man tėra trisdešimt su viršum, esu išėjęs į pensiją.

Į kambarį įlekia technikas, kuris užstaigia azijietiška tartimi:

— Benai! — Bredlis į jį atsigrįžta. — Rūsyje!

4

Kombinezonais vilkintys trys technikai išgriovė seną mūrinę sieną. Veidus dengia kaukės, bet nuo dvoko, plūstančio iš ertmės, jie kone žiaukčioja. Aptiko ne lavoną, — pūvantis kūnas atsiduoda savitu tvaiku, — o įtrūkusią kanalizaciją, pelėsius ir spiras, kurių pritriedė šimtai žiurkių kartų.

Bredlis žengia palei virtualią smirdinčių sandėliukų ir pagaliau sustoja prie išverstos sienos, nutviekstos atšiaurios darbinių prožektorių šviesos. Jam pavymui seku drauge su kitais detektyvais, į vietą nusigaunu tuo metu, kai azijietis — amerikiečių kilmės kinas, kurį dėl akivaizdžių priežasčių visi vadina Briusu, — nukreipia žibintuvėlio spindulį į atsivėrusios kiaurymės gelmę.

Skylėje matyti nerūpestingai įrengtos nuotekų sistemos raizginys. Kaip aiš-

kina Briusas, nusiaubę 89-ojo kambario santechniką, bet dvigubosiose atšakose neužėję jokių įstrigusių objektų, jie apsisprendė žengti dar toliau. Iš teismo ekspertų gavo kapsulę su diazonio druska ir pastarąją išmaišė pintoje vandens, kurį savo ruožtu šliūkštelėjo į kanalizacijos vamzdį.

Mėlynas skystis nusruveno apačion tik per penkias minutes, ir lėta tėkmė bylojo, kad tarp 89-ojo kambario ir rūsio susidarė kažkoks kamštis. Technikai jį rado kitapus sienos — vamzdyno ir neteisėtų jungčių terpėje.

— O, pasakyk, kad ten dantys, — tarsteli Bredlis. — Žudikė nuplovė juos į tualetą?

Briusas papurto galvą ir žibintu apšviečia 90 laipsnių alkūnėje įstrigusio apanglėjusio popieriaus pliurzę.

— Vamzdis sminga tiesiai iš aštuoniasdešimt devintojo kambario — mes patikrinome, — jis beda pirštu į minkštą gniutulą. — Kad ir kokie čia popiergaliai, ji viską paskrudino ir nuleido išvietėn. Elgėsi teisingai, tik nieko nežinojo apie santechnikos darbų pažeidimus.

Knibinėdamas pincetu, Bredlis pamažu praskiria sustingusią masę.

— Kvitų skutai, metro kortelės kampas, kino teatro bilietas, — vardija žiūrovams. — Regis, per baigiamąjį apšvalymą ji atsikratė kiekviena smulkmena, anksčiau praslydusia pro akis, — leitenantas atsargiai praskleidžia smarkiau apšvilusius lopinėlius. — Pirkinių sąrašas — praverstų lyginant rašyseną, jei kada rasime...

Jis nuščiūva, įsmeigia žvilgsnį į popieriaus skiautelę, pajuodusią kiek menčiau nei likusios.

— Septyni skaitmenys. Užrašyti ranka: 9 0 2 5 2 3 4. Išliko ne visi; kiti nudegė.

Bredlis pakelia popiergalį priešais grupę, bet iš tiesų, kaip žinau, kreipiasi į mane, tarsi žvalgybos agentūroje, kurioje kitados dirbau, būčiau įvaldęs ir šifruotojo amatą. Ranka rašyti septyni skaičiai, kita pusė sunaikinta: jie gali reikšti bet ką, antra vertus, aš turiu vieną pranašumą. Mano profesijos žmonės nuolat privalo narplioti informacijos nuotrupas, todėl į jas ranka nenumosiu.

Aplinkiniai, žinia, bemat sukurta dalintis spėlionėmis — čia banko sąskaita, kredito kortelė, pašto indeksas, kompiuterio adresas, telefono numeris? Alvares tikina, esą srities kodas 902 neegzistuoja, ir ji teisi. Iš dalies.

— Aha, bet mes prisijungę prie Kanados sistemos, — jai prieštarauja Piter-senas, jaunas detektyvas, dėl savo stoto panašus į futbolo komandos gynėją. — Devyni nulis du yra Naujosios Škotijos kodas. Mano senelis ten įkūręs ūkį.

Bredlis tylėdamas žiūri į mane ir laukia, kol išsakysiu nuomonę. Iš karčios

patirties žinau, kad įgarsinti prielaidų nedera, jeigu dėl jų nesi tikras, tad viso labo patraukiu pečiais, o leitenantas su saviškiais toliau laužo galvas.

Aš asmeniškai mąstau apie sieninį kalendorių, kuris neduoda ramybės nuo tada, kai pateko į mano akiratį. Jis kainavo keturiasdešimt žalių, pasak etiketės ant nugarėlės, ir buvo pirktas prašmatniame „Rizzoli“ knygyne — už galimybę žinoti tikslią datą, bet niekuomet ja nepasinaudoti atseikėta nemenka suma. Žudikei aiškiai nestigo sumanumo, ir man šovė mintis, kad ją domino ne pats kalendorius, o senoviniai griuvėsiai.

Didžiumą profesinės veiklos metų dirbau Europoje, todėl esu beveik garantuotas, kad 90 yra tarptautinis Turkijos kodas, nors taip toli į Rytus keliavau seniai. Bent dieną paklajoję toje šalyje pamatysite, kad ten riogso daugiau graikų ir romėnų griuvėsių nei bet kokiame kitame pasaulio krašte. Jei 90 atstoja valstybės priešdėlį, kiti skaitmenys, galimas daiktas, žymi srities kodą ir dalį telefono numerio. Nepastebimai pasitraukiu nuo grupės, nulendu į ramiausią rūsio kertę ir mobiliuoju bandau susisiekti su „Verizon“ kompanija — ruošiuosi paklausinėti apie Turkijos sričių kodus.

Laukdamas, kol telekomunikacijų bendrovė atsilieps į skambutį, dirsteliu į rankinį laikrodį ir su nuostaba suvokiu, kad lauke jau greičiausiai brėkšta — nuo to laiko, kai gretimame kambaryje nutrūko elektros tiekimas ir namo prižiūrėtojas atrakino 89-ojo numerio duris, nes jam reikėjo prieiti prie laidų sistemos, prabėgo dešimt valandų. Nieko keista, kad visi atrodo pervargę.

Galop užmezgu ryšį su „Verizon“ pagalbos skyriumi, išgirstu su ryškiu akcentu šnekančią, veikiausiai Mumbajuje įkurtame skambučių centre sėdinčią moterį ir sužinau, kad atmintis manęs neapgauna — 90 tikrai žymi Turkiją.

— O kaip du šimtai penkiasdešimt du? Čia regiono kodas?

— Taip, srities... regis, Muglos ar kažkaip panašiai, — ji stengiasi tarti pavadinimą kaip įmanoma aiškiau.

Turkija yra didelė šalis — savo plotu pranoksta Teksasą, gyventojų skaičius viršija septyniasdešimt milijonų, ir „Mugla“ nieko man nesako. Jau ketinu padėkoti ir nutraukti ryšį, kai moteris priduria:

— Nežinau, ar jums tai padės, bet čia parašyta, kad vienas iš pagrindinių tenykščių miestų įkurtas prie Egėjo jūros. Vadinasi Bodrumu.

Žodis nukrato kūną tartum elektros srovė, pakursto virpulį keliančią, net ir po tiek daug metų neišblėsusią baimę. „Bodrumas“, sako ji, ir vardas atplaukia it jūros platybėse sudužusio laivo nuolaužos, kurias bangos išplauna į krantą.

— Išties? — ramiai atsiliepiu tramdydamas minčių chaosą.

Galop į dabartį susitelkusi smegenų dalis primena, kad tyrime dalyvauju svečio teisėmis, ir mane perlieja palengvėjimas. Nebenoriu turėti nieko bendra su tuo pasaulio kraštu.

Grįžtu į 89-ąjį kambarį. Mane lydinčiam Bredliui dėstau, kad popieriaus skiautėje, mano manymu, iš tikrųjų užrašytas telefono numeris, bet siūlau užmiršti Kanadą. Kai paaiškinu apie kalendorių, leitenantas sako, esą matė leidinį vakare ir taip pat į jį atkreipė dėmesį.

— Bodrumas? — pasitikslina. — Kur tas Bodrumas?

— Tau vertėtų dažniau leistis į keliones. Turkijoje. Tai vienas iš madingiausių vasaros kurortų pasaulyje.

— O kaipgi Konio sala? — klausia Benas rimta veido mina.

— Aha, beveik jam prilygsta, — atsakau mintyse regėdamas ekstravagančių jachtų kimšte prikimštą uostą, grakščias vilas, kalvų fone iškilusią mažutę mečetę, kavines tokiais pavadinimais kaip „Mezzaluna“ ir „Oxygen“, užtvindytas hormonais ir dešimt dolerių kainuojančiais kapučino puodeliais.

— Kada nors tenai viešėjai? — teiraujasi Bredlis.

Papurtau galvą — valdžia niekada neleis man prasitarti apie tam tikrus reikalus.

— Ne, — sumeluoju. — Kurių galų jai prireikė skambinti į Bodrumą?

Leitenantas patraukia pečiais nenorėdamas spėlioti, akivaizdžiai sunerimęs.

— Diškis irgi gerai pasidarbavo, — jis rodo į Piterсенą, stovintį priešingoje kambario pusėje. — Administratoriaus segtuve Alvares visgi rado ne studento pažymėjimą — su netikra pavarde, žinoma, — o Niujorko bibliotekos lankytojo kortelę.

— Puikumėlis, — be didelio susidomėjimo atsakau. — Intelektualė.

— Ne visai. Anot tenykštės duomenų bazės, ji skolinosi tik vieną knygą per metus, — jis prityla ir mane perveria įdėmiu žvilgsniu. — Taviškę.

Įsistebeiliju į jį praradęs amą. Nesistebiu, kodėl Bredlis atrodė toks mažus.

— Ji skaitė mano knygą? — pagaliau išspaudžiu.

— Ne šiaip skaitė — veikiau tyrinėjo. Kaip pats sakei — su taip profesionaliai įvykdytais nužudymais tau teko susidurti nedažnai. Dabar žinome esmę; pradingę dantys, antiseptinis purškalkas — viskas aprašyta tavo knygoje, teisingai?

Iki galo suvirškinęs jo žodžius, šasteliu galvą atgal.

— Žudikė pasitelkė įvairių bylų informaciją, naudojosi knyga lyg vadovėliu — kaip nudobti žmogų ir pašalinti savo pėdsakus.

— Teisingai, — Benas Bredlis vieną iš retų kartų nusišypso. — Tik noriu tau padėkoti: man reikės vaikytis tavo kopiją, geriausią pasaulyje.